

BESLUT
2016-06-13

Dnr: 2016-01892

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 4 maj 2016

Saken

Merkostnadslån

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN har rätt till merkostnadslån för den sökta kostnaden för Medicinskt intyg Klass 1.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som beviljats studiemedel under 31 veckor år 2016 för studier vid Lunds Universitet, Trafikflyghögskolan YH, ansökte även om merkostnadslån för andra kostnader i samband med studierna om totalt 8 750 kronor avseende en läkarundersökning, EASA, Medical Certificate class 1. – NN bifogade kopior av en specificerad faktura, det utfärdade certifikatet och ett utdrag från Swedbank över genomförd betalning om 8 750 kronor.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte kan få merkostnadslån för den första stora läkarundersökningen.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Den sökta kostnaden är nödvändig och ett lagkrav för piloter, innebärande att han som studerande inte får delta på föreläsningar och lektioner som bedrivs i flygplanet utan detta medicinska certifikat Class 1. Då kostnaden är en kombination av undersökningsavgift och utfärdandeavgift samt uppgår till 8 750 kronor, finner han det orimligt att klara av den inom ramen för det ordinarie studiemedlet. Kostnaden tas ut av ombud för Transportstyrelsen och inte av skolan. CSN har i beslutet angett att merkostnadslån inte ges för den "första" läkarundersökningen, vilket antyder att merkostnadslån kan ges för den andra läkarundersökningen. Han tycker inte att CSN agerar konsekvent, då det är samma lagkrav och medicinska krav som ställs på utfärdandet av certifikatet år två. Behovet av det medicinska certifikatet är lika viktigt år ett som år två och det finns inga skillnader mellan lagar, krav eller behov mellan de båda åren. Då kravet på innehav av det medicinska certifikatet endast uppstår för de 20 elever

som blir antagna och genomförs först efter ett positivt antagningsbesked, yrkar han på att undersökningen är en del av skolgången. Detta eftersom kravet inte finns för övriga som inte antagits. Eftersom de befogenheter som certifikatet ger utövas och måste utövas enligt lag under varje lektion i luften, anser han att kostnaden är direkt kopplad till genomförandet av utbildningen.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte har funnit skäl att ändra beslutet.

CSN har därefter, på nämndens begäran, kommit in med ett yttrande i ärendet. CSN anförde bland annat följande. Merkostnadslån är avsedda för extra kostnader i samband med studierna. För andra kostnader än de som anges i 8 kap. 7 § och 9 – 15 §§ CSNFS (2001:1) kan merkostnadslån endast ges för kostnader som ordinarie studiemedelsbelopp eller andra merkostnadslån inte är avsedda att täcka.

Av ett tidigare beslut från ÖKS framgår att kostnader som är direkt förknippade med studierna och nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja sin utbildning, ska kunna ge rätt till merkostnadslån. Det ska alltså vara fråga om kostnader som uppstår för att den studerande genomgår en viss specifik utbildning och kostnaderna ska vara direkt nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja studierna och examineras från utbildningen. Kostnader som är förknippade med ett allmänt krav för att kunna antas till en utbildning bör däremot enligt CSN:s mening inte ge rätt till merkostnadslån.

När det gäller den aktuella utbildningen så framgår det av information på läroanstaltens hemsida att de 20 personer som efter en urvalsprocess är antagna till utbildningen ska kunna uppvisa ett godkänt medicinskt intyg klass 1 (förstagångsundersökning i enlighet med EASA:s regelverk) för att få påbörja utbildningen. Den aktuella hälsoundersökningen är med andra ord inte ett krav för att kunna antas till utbildningen, utan en förutsättning för att få påbörja studierna och nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja sina studier. CSN menar således att merkostnadslån bör kunna lämnas för kostnader för medicinskt intyg klass 1 vid Trafikflygarutbildning (med MPL-certifikat) vid Lunds universitet, Trafikflyghögskolan YH.

NN har fått tillfälle att inkomma med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande.

Författningsbestämmelser

Bestämmelser om merkostnadslån finns i 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) och i 3 kap. 13 – 13 c §§ studiestödsförordningen (2000:655).

Enligt 3 kap. 13 § studiestödsförordningen får merkostnadslån enligt 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas för

1. utlandsstudier enligt 20 §,

2. undervisningsavgifter, och
3. andra skäliga merkostnader i samband med studierna.

Av 3 kap. 14 § studiestödsförordningen framgår att CSN får meddela närmare föreskrifter om tillägglån och merkostnadslån.

CSN:s föreskrifter om merkostnadslån återfinns i 8 kap. CSNFS 2001:1, där grundläggande villkor anges i bestämmelsen i 4 §.

Av 8 kap. 17 § CSNFS 2001:1 framgår följande. För andra skäliga merkostnader i samband med studierna än de som avses i 7 § andra stycket och i 9 – 15 §§ CSNFS 2001:1 lämnas merkostnadslån endast för kostnader som

1. inte kan anses täckas av ordinarie bidrag och lån,
2. är direkt förknippade med studierna, och
3. är nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja sina studier.

Merkostnadslån enligt första stycket lämnas endast om villkoren i 4 eller 4 a § är uppfyllda.

Nämndens bedömning

Frågan är om NN kan få merkostnadslån för andra skäliga merkostnader i samband med studierna för det medicinska test, enligt specificerad faktura, som genererar Medicinskt intyg Klass 1.

CSN har i sitt yttrande lämnat en utförlig redogörelse över den kostnad som NN har ansökt om merkostnadslån för och över CSN:s bedömning av denna. Det har, enligt nämndens mening, inte framkommit skäl att ifrågasätta denna bedömning. I likhet med CSN finner därför nämnden att den aktuella medicinska testen för Medicinskt intyg Klass 1 är en förutsättning för att NN ska få påbörja sina studier och att den är nödvändig för att han ska kunna fullfölja sina studier. Nämnden konstaterar att det således är utrett att den aktuella kostnaden är en sådan kostnad som är direkt förknippad med studierna och som därmed ska ge rätt till merkostnadslån för andra skäliga merkostnader i samband med studierna. Överklagandet ska därför bifallas.

Hans Göran Åhgren

Christina Sundström

Beslutet har fattats av: Charlotte Waas, ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN